

Svarbiausios komandos ;-)

man komanda – komandos naudojimo aprašymas (*manual*)
man man – *man* komandos galimybių aprašymas
man -k raktinis žodis – aprašymų puslapiai kuriuose yra paminėtas *raktinis žodis*
man: /komanda – patogesni *man* puslapiai (naudoti *konqueror'e*)
history – visų vartotojo panaudotų komandų sąrašas

Patogūs būdai pateikti informaciją internete „žaliam“ vartotojui:
spausk čia – nuoroda į *man* puslapį esantį lokaliame kompiuteryje
įdiegti – greitas programos įdiegimas (Debian sistemose)

Failų sistema

cd /kelias/iki/katalogo – pakeisti darbinį katalogą
cd .. – vienu katalogu „aukšty“
cd – keliauti tiesiai į vartotojo „namų“ katalogą
ls -Al – išvedamas visų failų ir katalogų sąrašas su papildoma informacija apie juos
ls -F – išvedamas failų ir katalogų sąrašas, rodomas failo tipas
ls -lt – sąrašas rikiuojamas pagal failų modifikavimo laiką
ls > failas.txt – lengvas būdas su „>“ išvedamą ekrane informaciją surašyti į *failą* (čia, katalogų ir failų sąrašo įsirašymas)

cat failas | less – failo turinio peržiūra nenaudojant tekstų redaktoriaus. *less* naudojamas, kai tekstas netelpa į ekraną
head failas – parodo pirmąsias dešimt failo eilučių
tail -n 5 -f /var/log/messages – parodo penkias paskutines failo eilutes, atnaujina informaciją, kai tik failas papildomas nauja eilute
grep -ir tekstas /home/* – konkretaus teksto paieška visuose failuose, /home kataloge ir giliau

rm -i failo pavadinimas – ištrinti failą, klausiant leidimo
rm -rf katalogas – neklausiant ištrinti katalogą su visu jo turiniu
cp failas failas.new – sukuria failo kopiją kitu vardu
cp failas kitas/katalogas/ – kopijuoti failą į kitą vietą
mv failas kitas/katalogas/ – perkelti failą į kitą vietą
mv failas failas.new – pakeičia failo vardą
rename -n 'perlexpr' *.mp3 – pervardinti failus vienu kartu
find /home -name "*failo_pavadinimo_dalis*" – suranda failus /home kataloge ir giliau, kurių pavadinime yra nurodyta eilutė
tar czf failas.tar.gz failai – suarchyvuoti failus ir suspausti su *gzip*
tar xzf failas.tar.gz – išarchyvuoti failus

touch -d '1 Apr 2007 10:22' failas – pakeičia laiką ir datą, kada failas paskutinį kart buvo atvertas; sukuria tuščią failą jei failo tokiu vardu nėra

file failas – parodo informaciją apie failo tipą
stat failas – parodo tipą, sukūrimo/modifikavimo laiką ir kitą informaciją apie failą

chmod nnn failas – failo/katalogo naudojimo teisių keitimas. *n* – skaičius nuo 0 iki 7; pirmasis skaitmuo – vartotojo teisės; antrasis – grupės teisės; trečiasis – teisės suteiktos visiems likusiems vartotojams. Vartotojo teisės apskaičiuojamos sumuojant skaičius: 4 – leidimas skaityti (r), 2 – leidimas įrašyti (w), 1 – leidimas vykdyti (x). (pvz., 4+2+1 4+0+1 0+0+0 = 750 – visos teisės savininkui, skaityti ir vykdyti grupei, jokių teisių kitiems)

chown savininkas:grupė failas – failo savininko ir grupės keitimas

mount -t iso9660 /dev/cdrom /media/cdrom – kompaktinio disko montavimas

umount /media/cdrom – kompaktinio disko failų sistemos atjungimas

mount -o loop -t iso9660 failovardas.iso /media/iso – *.iso failo, lyg kompaktinio disko montavimas

Programų diegimas

apt-get install programa – įdiegti programą
apt-get remove --purge programa – pašalinti programą ir įdiegimo failus
apt-cache search progr – ieškoti programų turinčiu žodį *progr* pavadinime
dpkg -i paketas.deb – įdiegti .deb paketą Debian tipo sistemoje
dpkg --get-selections > pkg.list – pilnas įdiegtų programų sąrašas išsaugomas *pkg.list* tekstiniame faile
rpm -ihv paketas.rpm – įdiegti .rpm paketą

sudo grub – GRUB atstatymas po Windows įdiegimo
> root (hd0, 4) – vieta, kur įrašytas GRUB (čia, hda diskas, penktas skirsnis)
> setup (hd0) – įdiegti GRUB pirmo (hda) disko MBR'e
> exit

Sisteminė informacija, procesai

sudo -s – pereiti į administratoriaus (root) režimą

du -sch * – esamo katalogo ir pakatalogių failų užimama vieta
df -h – laisva vieta diskuose ir skirsniuose, jų prijungimo taškai
free – kiek panaudota operatyvios atminties ir *swap*
cat /proc/cpuinfo – informacija apie procesorių
fdisk -l /dev/sda – disko skirsniai ir failų sistemų tipai
dmidecode -q – visa informacija apie sistemą ir įrangą
lshw – visa įranga, kokia tik yra kompiuteryje
lshw -C network – tik tinklo įranga
lsusb – usb portai ir prie jų prijungta usb įranga
lsmod – naudojami moduliai (valdikliai)
modprobe vald_pavadinimas – modulių (valdiklių) įkėlimas
uname -a – informacija apie Linux branduolį

uptime – laikas, kurį kompiuteris dirbo nuo paskutinio įjungimo
last – naujausių vartotojo prisijungimų (log-in) informacija
finger vartotojas – info apie sistemoje registruotą vartotoją

top – parodyti procesus surikiuotus pagal aktyvumą
pskill pavad – nutraukti visų procesų *pavad* vykdymą
pgrep -lu vartotojas pavad – ieškoti vartotojo paleistų procesų prasidedančiu konkrečiu vardu
lsof -i – parodo atidarytus portus ir programas, kurios juos naudoja

echo 'komanda' | at val:min – įvykdyti vieną komandą nurodytu laiku

at -f failas new+5 minutes – įvykdyti komandų seką surašytą *faile* po penkių minučių.

komanda & -& eilutės gale *kom.* vykdymą perkels į foninį režimą

bg – išveda fone dirbančių procesų sąrašą

fg n – iškelia iš fono procesą nurodytu numeriu

watch komanda – periodiškai kartoja nurodytą *komandą*

Tinklas

ifconfig – kompiuteryje esanti tinklo įranga ir jos nustatymai

iwconfig – bevielės tinklo įrangos sąrašas ir jos nustatymai

iwlist scan – vieši bevielio ryšio taškai esantys netoliese

smbtree – windows kompiuterių „šarai“ tinkle

nmap 192.168.0.0/24 – kompiuteriai esantys tinkle

netstat -tpl – tinklo naudojimo statistika (*top*'as tinklui)

ping domenas – tikrinam ar yra ryšys su *domenu*

ping -a 192.168.0.1 – tikrinamas ryšys su kompiuteriu nurodytu ip, -a reiškia garsinį signalą

dig domenas – gauti DNS informaciją apie domeną

wget -c http://adresas/failas – atsisiųsti failą iš interneto, -c pratęsia nutrauktą siuntimąsi